

POESIA DE LA TERRA I EL TEMPS

LA POESIA I LA MODERNITAT

La poesia valenciana contemporània no ha desmentit el triple encaix social de la Renaixença, representat en el lema del Jocs Florals: *Patria, Fides, Amor*. Al "paisatgisme sentimental" s'afegia la poesia de pensament religiós o filosòfic, el patriotisme històric o de crítica social i la meditació sobre els sentiments i la vida humana.

Tres generacions ajuden a entendre les figures poètiques valencianes en el seu temps: la del 1909, la del 1915 i, sobretot, la del 1930. Encara que els poetes valencians viuen sovint en desagraïda solitud o en quimeres individuals, sense massa formació d'altres gèneres, fan també incursió en el periodisme, la narrativa i el teatre. I l'emulació dels premis —els dels Jocs Florals de Lo Rat Penat i molts altres— reflecteix la progressiva alfabetització del públic lector i els nous gustos.



Grup d'escriptors i joves (1909). En la històrica data de l'any de l'Exposició Regional Valenciana, en què es cantà Todor Llorente, lectura de J. J. Muscles. Entre els poetes, Miquel Duran, Daniel Martínez Ferrando, Bernat Ortín, Josep Maria Bayarri i Carles Salvador.

LA POESIA VALENCIANA + EN 1930 +

LA TERONJA LA LLIBRA

Teronja, fruita vermella,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.

Teronja,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.

Teronja,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Francesc Almela i Vives. Llibre destacat: *Joujou*

ESQÜIA IV

En el capítol anterior
veiem com el poeta
de la terra i de la vida,
de la terra i de la vida,
de la terra i de la vida,
de la terra i de la vida.



Bernat Artola. Llibre destacat: *Terra*

MENUDA

Com a fruita vermella,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Francesc Caballero. Llibre destacat: *Jardi espiritual*

AVENÇ

Avançant, avançant,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Enric Duran. Llibre destacat: *Les cançons de l'horta*

CONT A CA TIGELLA NARRA

Cont a ca tiggella narra,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Miquel Duran. Llibre destacat: *Himnes i poemes*

LA CANÇÓ DE L'ISOLAT

La cançó de l'isolat,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Daniel Martínez Ferrando. Llibre destacat: *La cançó de l'isolat*

EL INVERN DEL BÀS

El hivern del bàs,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Enric Navarro. Llibre destacat: *El vol en arc*

ESPERA

Espera, espera,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Bernat Ortín. Poema destacat: *Divina esperança*

JEHUTA

Jehuta, jehuta,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Artur Peruchó. Llibre destacat: *Icar o la impotència*

VERMELL

Vermell, vermell,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Carles Salvador. Llibre destacat: *Vermell en to major*

PRIMER RECULL DE VERSOS

Primer recull de versos,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Maximilià Thous Llorens. Llibre destacat: *Primer recull de versos*

CRIT DE LA LLUENA

Crit de la lluenta,
de color de la vida,
de color de la terra,
de color de la fe.



Salvador Verdaguer. Llibre destacat: *El crit de la lluenta*

La poesia valenciana en 1930. És el nucli de la poesia contemporània, en diàleg amb els clàssics, amb el poble, amb el món, i amb la cultura valenciana actual, amb els seus fruits excel·lents: l'urbanisme de Salvador en *Vermell en to major*, la ironia humanista d'Almela en *L'espill a trossos*, el postsimbolisme d'Artola en *Terra* o la crítica futurista de Duran en *Guerra, victòria, demà...* Abans i després, compartiren cinc taules de poesia —els anys 1927, 1928, 1929, 1951, i 1953-1954; de primer a València, i després amb ressons a Alacant i Castelló de la Plana— per a **unir la voluntat creativa de la poesia a l'art**, l'edició, la declamació, la música.

Després de la Guerra d'Espanya del 1936-1939, la proposta tradicionalista d'un "retorn a Llorente" per a la supervivència de la poesia valenciana en temps difícils, serà compensada amb contribucions aïllades a l'existencialisme, com l'intercanvi anecdòtic inèdit *Havem de viure per menjar* entre Carles Salvador i Xavier Casp, o *Llàntia viva*, de Bernat Artola. Les obres de mitjan segle xx són d'una nova generació, coneixedora dels corrents estètics de les avantguardes o existencial i crítica: Xavier Casp, Joan Fuster, Vicent Andrés Estellés... **No existiria la florida poètica valenciana actual sense el diàleg entre aquells dos temps decisius de la poesia del segle xx.**



Homenatge a Francesc Almela i Vives (1949). Apat en els Jardins del Real. En primera fila de la imatge, Carles Salvador, entre M. Thous i R. Sanmartín. Enfront, Josep M. Bayarri.



IV Taula de Poesia (1951), celebrada en el Cercle de Belles Arts de València. Dreta, d'esquerra a dreta, F. Almela, J. M. Bayarri, R. Sanmartín, J. Mascarell i Sofia Salvador. Asseguts, M. Thous i, enfront, Maria Ivars molt elegant; al seu costat, C. Salvador.